

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

В.Ю. Світлична

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»**

(для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання
напряму підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа»)

Харків ХНАМГ 2011

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» (для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: В.Ю. Світлична; – Х.: ХНАМГ, 2011. – 28 с.

Укладач: В.Ю. Світлична

Рецензент: Т.В. Момот

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рекомендовано кафедрою обліку і аудиту, протокол №1 від «30» серпня 2010р.

© В.Ю. Світлична, ХНАМГ, 2011

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
1.1. Мета, предмет і місце дисципліни	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література	7
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни	14
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	17
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи	17
2.2. Зміст дисципліни	17
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями	20
2.2.2. Лекційний курс	21
2.2.3. Практичні заняття	22
2.2.4. Індивідуальні завдання	22
2.2.5. Самостійна робота студентів	22
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту	24
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення	26

ВСТУП

Бухгалтерський облік, як галузі наукових знань, виступає важелем контролю за станом об'єктів управління, здійснення економічного аналізу та оцінки результатів господарювання. Саме бухгалтерський облік забезпечує керівників оперативною, якісною, об'єктивною і реальною інформацією для прийняття на її основі оперативних, тактичних та стратегічних рішень.

Управління будь-яким підприємством вимагає систематичної інформації про здійснювані господарські процеси, їх характері й обсязі, про наявність матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, їх використанні й про фінансові результати діяльності. Основним джерелом такої інформації виступають дані поточного бухгалтерського обліку, які систематизуються у звітність. Така звітність має велике значення, оскільки використовується не тільки для економічного аналізу діяльності окремого підприємства, а й для узагальнення результатів у масштабах усієї економіки держави.

За своїм змістом бухгалтерський облік тісно пов'язаний із плануванням, економічним аналізом, аудитом, ревізією, правом. Так, за даними бухгалтерського обліку здійснюється контроль за виконанням планових завдань за звітний період і забезпечується інформація для планування й прогнозування розвитку підприємства. Економічний аналіз ґрунтується на показниках плану й бухгалтерського обліку. Відображаючи господарські процеси, бухгалтерський облік контролює дотримання законодавчих актів і юридичних норм, які регулюють фінансово-економічну діяльність.

Отже, вивчення студентами принципів бухгалтерського обліку, методики обліку основних господарських операцій, порядку заповнення облікових реєстрів та форм фінансової звітності в сучасних умовах є актуальним.

Вивчення курсу «Бухгалтерський облік» спрямоване на оволодіння навичками оцінки економічних процесів, які відбуваються в суспільстві, вивчення суті та методичних засад бухгалтерського обліку підприємств різних форм власності та видів діяльності.

Дисципліна «Бухгалтерський облік» за освітньо-професійною програмою має статус нормативної.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- ГСВО МОН України «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра напряму підготовки 6.14101 «Готельно-ресторанна справа», 2007;
- ГСВО МОН України «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра напряму підготовки 6.14101 «Готельно-ресторанна справа», 2007;
- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напряму підготовки 6.14101 «Готельно-ресторанна справа», Харків, 2007.

Програма ухвалена кафедрою обліку і аудиту (протокол №1 від 30 серпня 2010р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета вивчення дисципліни: набуття теоретичних знань та практичних навичок з організації бухгалтерського обліку в готельно-ресторанному господарстві.

Завдання вивчення дисципліни: вивчення суті та методичних засад бухгалтерського обліку підприємств готельно-ресторанного господарства; оволодіння практичними навичками документального оформлення господарських операцій, заповнення облікових реєстрів та форм фінансової звітності підприємств; дослідження законодавчо встановлених методик обліку окремих видів господарських операцій.

1.1.2. Предмет вивчення дисципліни: операційна діяльність підприємств готельного і ресторанного господарства.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Вища математика	Організація готельного господарства
Інформатика	Організація ресторанного господарства
Економіка підприємства	Менеджмент готельно-ресторанного господарства
	Маркетинг готельного і ресторанного господарства
	Устаткування закладів готельно-ресторанного господарства

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль. Бухгалтерський облік (3,0 / 108)

Змістовий модуль 1. Організаційні засади, сутність і значення бухгалтерського обліку. Облік основних господарських операцій.

1. Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку.
2. Облік матеріальних і нематеріальних необоротних активів.
3. Облік грошових коштів, кредитних та розрахункових операцій.
4. Облік витрат на оплату праці і розрахунків з працюючими.
5. Облік виробничої діяльності закладів ресторанного господарства.

Змістовий модуль 2. Порядок обліку результатів діяльності підприємств готельного і ресторанного господарства.

1. Види доходів і витрат, визначення фінансового результату.
2. Облік собівартості реалізації, доходів і фінансових результатів операційної діяльності закладів ресторанного господарства.
3. Фінансова звітність закладів ресторанного господарства.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-побутова)	Виробничі та соціальні функції, типових задач діяльності
Використовувати інформацію з поточних облікових реєстрів, даних звітної документації для: організації щоденного управлінського контролю бізнесу; визначення внутрішніх часткових диспропорцій у діяльності підприємств готельної індустрії; аналізу діяльності підприємства та його структурних підрозділів за певний звітний період.	виробнича	контрольно – аналітична
Використовувати існуючі технології формування та методики калькулювання готельно-ресторанних послуг	виробнича	аналітична
Організувати ведення бухгалтерського обліку та визначення фінансових результатів від здійснення діяльності для підготовки управлінських рішень. Використовувати нормативну базу з організації та ведення бухгалтерського обліку та діючи методики обліку господарських операцій з активами та пасивами підприємств	виробнича	організаційна

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Конституція України: офіц. текст: [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996р. із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004р.: станом на 1 січня 2006р.]. – К.: Мін.-во Юстиції України, 2006. – 124с.
2. Податковий Кодекс України: [закон України: офіц. текст: за станом на 2 грудня 2010р. із змінами, внесеними Законом України від 23 грудня 2010р.] // Голос України. – 2010. – №№229-230 (4979-4980). – С.4-62.

3. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: [закон України: офіц. текст: за станом на 16 липня 1999р. із змінами, внесеними Законом України від 9 лютого 2006р.] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – №46. – ст.391.

4. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: [закон України: офіц. текст: за станом на 08 липня 2010р.] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – №2-3. – ст.11.

5. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: [закон України: офіц. текст: за станом на 6 липня 1995р із змінами, внесеними Законом України від 25 березня 2005р.] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2005. – №17-19. – ст.267.

6. Про захист прав споживачів: [закон України: офіц. текст: за станом на 12 травня 1991р. із змінами, внесеними Законом України від 17 грудня 2009р.] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – №9. – ст.84.

7. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: [закон України: офіц. текст: за станом на 1 червня 2000р. із змінами, внесеними Законом України від 26 грудня 2002р.] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – №13. – ст.92.

8. Про внесення змін до Закону України «Про туризм»: [закон України: офіц. текст: за станом на 18 листопада 2003р. із змінами, внесеними Законом України від 26 березня 2004р.] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004. – №13. – ст.180.

9. Кодекс законів про працю України: [закон України: офіц. текст: за станом 12 жовтня 1971р. із змінами, внесеними Законом України від 3 лютого 2011р.] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=322-08>

10. Про оплату праці: [закон України: офіц. текст: за станом на 24 березня 1995р. із змінами, внесеними Законом України від 23 вересня 2010р.] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – №6. – ст.44.

11. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999р. №87 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 25 вересня 2009р. №1125 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu1/>.

12. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №2 «Баланс»: наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999р. №87 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 25 вересня 2009р. №1125 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0396-99>.

13. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №3 «Звіт про фінансові результати»: наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999р. №87 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 24 вересня 2010р. №1085 // Офіційний вісник України. – 1999. – №25. – С.343.

14. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №4 «Звіт про рух грошових коштів»: наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999р. №87 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 10 червня 2010р. №382. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0398-99&c=1#Public>.

15. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №7 «Основні засоби»: наказ Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000р. №92 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 25 вересня 2009р. №1125. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0399-99&c=1#Public>.

16. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999р. №246 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 25 листопада 2002р. №989. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO9.aspx>.

17. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №10 «Дебіторська заборгованість»: наказ Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999р. №237 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 19 грудня 2006р. №1213. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0725-99>.

18. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №11 «Зобов'язання»: наказ Міністерства фінансів України від 31 січня 2000р. №20 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 25 вересня 2009р. №1125. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0399-99&c=1#Public>.

19. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №15 «Дохід»: наказ Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999р. №290 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 25 вересня 2009р. №1125. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0860-99>.

20. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999р. №318 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 25 вересня 2009р. №1125. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00>.

21. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №26 «Виплати працівникам»: наказ Міністерства фінансів України від 28 жовтня 2003р. №601 // Офіційний вісник України. – 2003. – №46. – С.148. – Ст.2408.

22. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»: наказ Міністерства фінансів України від 7 листопада 2003р. №617 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 5 березня 2008р. №353. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1054-03&c=1#Files>.

23. Положення бухгалтерського обліку №32 «Інвестиційна нерухомість»: наказ Міністерства фінансів України від 2 липня 2007р. №779 // Офіційний вісник. – 2007. – №52. – С.247. – Ст.2151.

24. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999р. №291 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 25 вересня 2009р. №1125. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0893-99&c=1#Public>.

25. Інструкція про інвентаризацію основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків: наказ Міністерства фінансів України від 11 серпня 1994р. №69 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 5 серпня 2010р. №832 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0202-94>.

26. Інструкція про порядок позначення роздрібних цін на товари народного споживання в підприємствах роздрібної торгівлі та громадського харчування: наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 4 січня 1997р. №2 із змінами, внесеними Наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 25 січня 2008р. №21 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pro-u4ot.info/index.php?section=browse&CatID=28&ArtID=612>.

27. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: наказ Міністерства фінансів України від 30 вересня 2003р. №561 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 2008р. №498. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish>.

28. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування у торговельній діяльності: наказ Міністерства економіки та з

питань європейської інтеграції України від 22 травня 2002р. №145 за станом на 27 березня 2007р. // Бухгалтерія. – №27/1-2. – С.5-25.

29. Методичні рекомендації щодо впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку у сфері громадського харчування і побутових послуг, гармонізованих з міжнародними стандартами: наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 17 червня 2003р. №157 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1022.138.0>.

30. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку та визнання такими, що втратили чинність, наказів Міністерства: наказ Міністерства фінансів України від 24 вересня 2010р. №1085 // Офіційний вісник України. – 2010. – №82. – С.117. – Ст.2903.

31. Про затвердження Методичних рекомендацій із застосування реєстрів бухгалтерського обліку: наказ Міністерства фінансів України від 29 грудня 2000р. №356 // Бухгалтерський облік і аудит. – 2001. – №1. – С.54.

32. Про затвердження інструкцій щодо заповнення форм державних статистичних спостережень зі статистики роздрібної торгівлі та ресторанного господарства: наказ Державного комітету статистики України від 27 червня 2001р. №209 із змінами, внесеними Наказом Державного комітету статистики України від 3 жовтня 2008р. №364 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0939-05>.

33. Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: постанова Національного банку України від 21 січня 2004р. №22 із змінами, внесеними постановою Національного банку України від 15 травня 2009р. №296. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0377-04&c=1#Public>.

34. Порядок надання фінансової звітності: постанова Кабінету міністрів України від 28 лютого 2000р. №419 із змінами, внесеними постановою

Кабінету міністрів України від 29 вересня 2010р. №879. [Електронний ресурс].
– Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=419-2000>.

35. Санітарні правила для підприємств громадського харчування, включаючи кондитерські цехи й підприємства, що виробляють м'яке морозиво: наказ Міністерством охорони здоров'я СРСР та Міністерством торгівлі СРСР від 19 березня 1991р. №5777-91 із змінами, внесеними постановою Головного державного санітарного лікаря від 23 січня 2006р. №2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1076.596.2&nobreak=1>.

36. Бабіч В. В. Фінансовий облік (облік активів): навч. посібник / В. В. Бабіч, С. В.Сагова. – К.: КНЕУ, 2006. – 282с.

37. Балченко З.А. Бухгалтерський облік в туризмі і готелях України: Навчальний посібник Київського університету туризму, економіки і права (КУТЕП) / З.А. Балченко. – К.: КУТЕП, 2006. – 232с.

38. Білоус В.Т. Бухгалтерський облік в Україні (за національними положеннями): навч.-практ. посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації, студ., аспірантів / Державна податкова адміністрація України; Академія держ. податкової служби України / В.Т. Білоус, В.Д. Єгарміна, Є.П. Єрмолаєва, М.М. Каленський, Є.В. Калюга; за заг. ред. П.В. Мельник. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2002. – 392с.

39. Бухгалтерський облік: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Л. Г. Ловінська, Л. В. Жилкіна, О. М. Голенко та ін. – К.: КНЕУ, 2002. – 370с.

40. Грабова Н.М. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках: навч. посібник / Н.М. Грабова, Ю.Г. Кривонос. – К.: «АСК», 2006. – 416с.

41. Куцик П.О. Бухгалтерський облік у торгівлі та ресторанному господарстві: навч. посібник / П.О. Куцик, Л.І. Коваль, Ф.Ф. Макарук. – Львів: «Магнолія 2006», 2010. – 504с.

42. Озеран В. Бухгалтерський облік у споживчій кооперації: навч. посібник / В. Озеран, П. Куцик, П. Волошин. – Львів: Видав.-во Львівської комерційної академії, 2008. – 660с.

43. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку: коментарі / Ред. Я. Кавторєва. – Х.: Фактор, 2008. – 1328с.

44. Свідерський Є. І. Бухгалтерський облік у галузях економіки: навч. посібник / Є. І. Свідерський – К.: КНЕУ, 2004. – 233с.

45. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. / О.І. Васюта-Беркут, Г.Ф. Шепітько, Н.О. Ромашевська; за заг. ред. В.Б. Захожая. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 2003. – 176с.

46. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / В.Г. Швець. – К.: Знання, 2004.– 447с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Мета: набуття теоретичних знань та практичних навичок з організації бухгалтерського обліку в готельно-ресторанному господарстві.

Завдання: вивчення суті та методичних засад бухгалтерського обліку підприємств готельно-ресторанного господарства; оволодіння практичними навичками документального оформлення господарських операцій, заповнення облікових реєстрів та форм фінансової звітності підприємств; дослідження законодавчо встановлених методик обліку окремих видів господарських операцій.

Предмет вивчення дисципліни: операційна діяльність підприємств готельного і ресторанного господарства.

Змістові модулі:

Організаційні засади, сутність і значення бухгалтерського обліку. Облік основних господарських операцій

Порядок обліку результатів діяльності підприємств готельного і ресторанного господарства.

Аннотация программы учебной дисциплины БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ

Цель: приобретение теоретических знаний и практических навыков из организации бухгалтерского учета в гостинично-ресторанном хозяйстве.

Задача: изучение сущности и методических принципов бухгалтерского учета предприятий гостинично-ресторанного хозяйства; овладение практическими навыками документального оформления хозяйственных операций, заполнения учетных регистров и форм финансовой отчетности предприятий; исследование законодательно установленных методик учета отдельных видов хозяйственных операций.

Предмет изучения дисциплины: операционная деятельность предприятий гостиничного и ресторанного хозяйства.

Содержательные модули:

Организационные принципы, сущность и значения бухгалтерского учета.
Учет основных хозяйственных операций

Порядок учета результатов деятельности предприятий гостиничного и ресторанного хозяйства.

The summary of the program of a subject matter

Annotation of course program

ACCOUNTING

Purpose: achieving theoretical knowledge and practical experience of accounting organization in hotel and restaurant sector of economy.

Objective: studying an essence and methodical principles of accounting in hotel and restaurant sector enterprises; acquisition of practical skills in economic transactions documenting, filling enterprise accounting records and financial reports; survey of legislatively established accounting procedures of certain types of business transactions.

Subject of course study: operational activity of hotel and restaurant sector enterprises.

Modules content:

Organizational principles, essence and value of accounting. Accounting of basic economic transactions.

Accounting procedure of hotel and restaurant sector enterprises' activity results.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента

за спеціальностями та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Семестр (и)	Години							Екзамен (семестр)	Залік (семестр)	
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КР			Підс. контроль
6.140101 ГОТ (денне)	3,0 / 108	5	60	30	30	–	48	РГЗ	–	–	5	–
6.140101 ГОТ (заочне)	3,0 / 108	5	18	8	10	–	90	РГЗ	–	–	–	5

2.2. Зміст дисципліни

Модуль Бухгалтерський облік (3,0 / 108)

Змістовий модуль 1. Організаційні засади, сутність і значення бухгалтерського обліку. Облік основних господарських операцій. 2 / 54

1. Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку.
2. Облік матеріальних і нематеріальних необоротних активів.
3. Облік грошових коштів, кредитних та розрахункових операцій.
4. Облік витрат на оплату праці і розрахунків з працюючими.
5. Облік виробничої діяльності закладів ресторанного господарства.

Змістовий модуль 2. Порядок обліку результатів діяльності підприємств готельного і ресторанного господарства. 2 / 54

1. Види доходів і витрат, визначення фінансового результату.
2. Облік собівартості реалізації, доходів і фінансових результатів операційної діяльності закладів ресторанного господарства.
3. Фінансова звітність закладів ресторанного господарства.

(заочне навчання)

Тема 1. Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку

Сутність, необхідність і роль бухгалтерського обліку. Сутність основних завдань ведення бухгалтерського обліку. Зміст поняття «оперативний облік»,

«статистичний облік» і «бухгалтерський облік» як складових елементів господарського обліку підприємств. Порядок організації фінансового, управлінського і податкового обліку.

Перелік нормативно-законодавчих актів, що регламентують ведення бухгалтерського обліку підприємства України. Визначення термінів «предмет бухгалтерського обліку», «метод бухгалтерського обліку» та «об'єкти бухгалтерського обліку». Перелік елементів методу бухгалтерського обліку.

Сутність первинних документів, облікових реєстрів та форм фінансової звітності в якості інформаційного забезпечення бухгалтерського обліку.

Тема 2. Облік матеріальних і нематеріальних необоротних активів

Перелік нормативно-законодавчих актів, що регламентують методологічні основи обліку формування в бухгалтерському обліку інформації про необоротні активи.

Класифікація необоротних активів. Сутність основних засобів. Дискусійність питання про тотожність категорій «основні засоби» та «основні фонди». Види оцінки основних засобів. Порядок обліку основних засобів, використання рахунку 10.

Принципи й варіанти бухгалтерського обліку амортизації основних засобів.

Порядок документування операцій з обліку операцій з основними засобами.

Облік інших необоротних активів. Застосування рахунку 11 «Інші необоротні матеріальні активи».

Тема 3. Облік грошових коштів, кредитних та розрахункових операцій

Зміст грошового обігу та порядок обліку касових операцій. Рахунок 30 «Каса» – основне джерело узагальнення інформації про наявність і рух коштів у касі підприємства. Порядок документального оформлення касових операцій.

Облік іноземної валюти в касі підприємства. Визначення суті, видів та порядку обліку курсових різниць.

Облік інших коштів. Порядок обліку грошових документів й коштів в дорозі на рахунку 33 «Інші кошти».

Облік коштів на рахунках у банках. Організаційні засади відкриття банками рахунків підприємств. Рахунок 31 «Рахунку в банках» – особливості використання для обліку наявності й руху грошових коштів на рахунках у банку (у національній і іноземній валюті).

Облік розрахункових операцій. Методичні засади обліку розрахунків із використанням рахунків дебіторської заборгованості. Визначення чистої реалізаційної вартості дебіторської заборгованості, поняття резерву сумнівних боргів. Перелік рахунків бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості.

Тема 4. Облік витрат на оплату праці і розрахунків з працюючими

Заробітна плата: поняття, види та форми. Нарахування та утримання із заробітної плати. Первинні документи та реєстри бухгалтерського обліку з обліку операцій із заробітною платою.

Синтетичний облік праці та його оплати на підприємствах.

Тема 5. Облік виробничої діяльності закладів ресторанного господарства.

Особливості та порядок здійснення виробничої діяльності закладів ресторанного господарства. Нормативне регулювання та специфічні риси здійснення.

Тема 6. Види доходів і витрат, визначення фінансового результату

Доходи: сутність, класифікаційні групи згідно П(С)БО №15 та умови їх визнання. Перелік операцій, що не визнаються доходами підприємства. Принципові відмінності обліку та визнання доходів від надання послуг.

Витрати: умови визнання, класифікаційні ознаки групування. Групування витрат за статтями калькуляції та порядок класифікації витрат за економічними

елементами. Механізм розподілу змінних та постійних загальновиробничих витрат.

Основні засади здійснення обліку фінансових результатів. Дослідити порядок будови рахунку 79 «Фінансові результати».

Тема 7. Облік собівартості реалізації, доходів і фінансових результатів операційної діяльності закладів ресторанного господарства

Витрати виробництва і реалізації (собівартість продукції, робіт, послуг). Калькулювання собівартості продукції. Види калькуляцій собівартості.

Особливості доходів і витрат операційної діяльності закладів ресторанного господарства. Особливості механізму визначення фінансового результату закладів ресторанного господарства.

Тема 8. Фінансова звітність закладів ресторанного господарства

Зміст категорій «бухгалтерська звітність», «фінансова звітність», «податкова звітність», «статистична звітність» та «спеціальна звітність».

Послідовність етапів процесу підготовки й складання фінансової звітності. Звітні періоди складання фінансової звітності підприємства.

Перелік організаційно-правових форм і видів діяльності підприємств, які повинні оприлюднювати річну фінансову звітність. Порядок їх заповнення форм №2-5 фінансової звітності.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

(денне навчання)

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лабор.	СРС
Модуль					
ЗМ 1. Організаційні засади, сутність і значення бухгалтерського обліку. Облік основних господарських операцій	1 / 54	30	30	–	48
ЗМ 2. Порядок обліку результатів діяльності підприємств готельного і ресторанного господарства	1 / 54	6	6	–	22
<i>Всього</i>	3,0 / 108	15	15	–	70

(заочне навчання)

Зміст навчальної дисципліни	Форми навчальної роботи			
	Лекц.	Сем.,Пр.	Лаб.	СРС
Тема 1. Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку	1	1	–	5
Тема 2. Облік матеріальних і нематеріальних необоротних активів	1	2	–	20
Тема 3. Облік грошових коштів, кредитних та розрахункових операцій	1	2	–	20
Тема 4. Облік витрат на оплату праці і розрахунків з працюючими	1	1	–	10
Тема 5. Облік виробничої діяльності закладів ресторанного господарства	1	1	–	5
Тема 6. Види доходів і витрат, визначення фінансового результату	1	1	–	5
Тема 7. Облік собівартості реалізації, доходів і фінансових результатів операційної діяльності закладів ресторанного господарства	1	1	–	20
Тема 8. Фінансова звітність закладів ресторанного господарства	1	1	–	5
<i>Всього</i>	8	10	–	90

2.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин	
	6.140101 денне навчання	6.140101 заочне навчання
<i>Змістовий модуль 1. Організаційні засади, сутність і значення бухгалтерського обліку. Облік основних господарських операцій</i>		
Тема 1. Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку	4	1
Тема 2. Облік матеріальних і нематеріальних необоротних активів	4	1
Тема 3. Облік грошових коштів, кредитних та розрахункових операцій	4	1
Тема 4. Облік витрат на оплату праці і розрахунків з працюючими	4	1
Тема 5. Облік виробничої діяльності закладів ресторанного господарства	4	1
<i>Змістовий модуль 2. Порядок обліку результатів діяльності підприємств готельного і ресторанного господарства</i>		
Тема 1. Види доходів і витрат, визначення фінансового результату	4	1
Тема 2. Облік собівартості реалізації, доходів і фінансових результатів операційної діяльності закладів ресторанного господарства	5	1
Тема 3. Фінансова звітність закладів ресторанного господарства	1	1
<i>Всього</i>	30	8

2.2.3. Практичні заняття (денне навчання)

Зміст	Кількість годин
<i>Змістовий модуль 1. Організаційні засади, сутність і значення бухгалтерського обліку. Облік основних господарських операцій</i>	4
Тема 1. Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку	
Тема 2. Облік матеріальних і нематеріальних необоротних активів	4
Тема 3. Облік грошових коштів, кредитних та розрахункових операцій	4
Тема 4. Облік витрат на оплату праці і розрахунків з працюючими	4
Тема 5. Облік виробничої діяльності закладів ресторанного господарства	4
<i>Змістовий модуль 2. Порядок обліку результатів діяльності підприємств готельного і ресторанного господарства</i>	5
Тема 1. Види доходів і витрат, визначення фінансового результату	
Тема 2. Облік собівартості реалізації, доходів і фінансових результатів операційної діяльності закладів ресторанного господарства	4
Тема 3. Фінансова звітність закладів ресторанного господарства	1
<i>Всього</i>	30

2.2.4. Індивідуальні завдання

Вивченні дисципліни «Бухгалтерський облік» передбачає (відповідно до Навчального плану підготовки бакалавра напряму підготовки 6.14101 «Готельно-ресторанна справа») виконання розрахунково-графічного завдання (РГЗ). Метою виконання даного РГЗ виступає поглиблення теоретичних знання студента щодо обліку діяльності підприємств та набуття практичних навичок визнання статей балансу, побудови і змісту чинної форми балансу. РГЗ складається з теоретичної і розрахункової частини.

У теоретичній частині РГЗ необхідно дати розгорнуту відповідь на запропоноване теоретичне питання. Вибір теоретичного питання здійснюється згідно з порядковим номером студента за списком групи. *Практична частина* контрольної роботи пов'язана із вирішенням ряду окремих завдань, що відповідають темам дисципліни «Бухгалтерський облік».

2.2.5. Самостійна робота студента

Для опанування матеріалу дисципліни «Бухгалтерський облік» окрім лекційних та практичних занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу необхідно приділяти самостійній роботі. Під час такої роботи використовується

навчальна, спеціальна література, а також конспект лекцій. Формами самостійної роботи виступають: вивчення додаткової літератури, підготовка до практичних занять, виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач, аналізу ситуацій, написання рефератів, аналітичних оглядів тощо.

Розподіл часу самостійної роботи.

(денне навчання)

Змістовий модуль, тема	Кількість годин	Форма роботи
<i>Змістовий модуль 1. Організаційні засади, сутність і значення бухгалтерського обліку. Облік основних господарських операцій</i> Тема 1. Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку	5	Вивчення літературних джерел та складання стислого конспекту [1.1, 1.2., 2.1, 3.1, 4.7 інші]
Тема 2. Облік матеріальних і нематеріальних необоротних активів	5	Вивчення додаткових літературних джерел та складання схем варіантів грошових потоків. Розв'язування задач [1.3, 1.6, 2.4, 3.2, 4.1-4.4, інші]
Тема 3. Облік грошових коштів, кредитних та розрахункових операцій	5	Вивчення додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту. Тестування по тест-завданням. [1.4, 1.5, 2.5, 4.4, 4.7, інші]
Тема 4. Облік витрат на оплату праці і розрахунків з працюючими	5	Вивчення додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту. Тестування по тест-завданням. [1.2, 1.5, 2.2, 3.2, 4.5, 4.8 інші]
Тема 5. Облік виробничої діяльності закладів ресторанного господарства	5	Вивчення літературних джерел та складання стислого конспекту [1.1, 1.2., 2.1, 3.1, 4.7 інші]
<i>Змістовий модуль 2. Порядок обліку результатів діяльності підприємств готельного і ресторанного господарства</i> Тема 1. Види доходів і витрат, визначення фінансового результату	5	Вивчення додаткових літературних джерел та складання схем варіантів грошових потоків. Розв'язування задач [1.3, 1.6, 2.4, 3.2, 4.1-4.4, інші]
Тема 2. Облік собівартості реалізації, доходів і фінансових результатів операційної діяльності закладів ресторанного господарства	9	Вивчення додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту. Тестування по тест-завданням. [1.4, 1.5, 2.5, 4.4, 4.7, інші]
Тема 3. Фінансова звітність закладів ресторанного господарства	9	Вивчення літературних джерел та складання стислого конспекту [1.1, 1.2., 2.1, 3.1, 4.7 інші]
<i>Всього</i>	48	–

(заочне навчання)

Тема	Кількість годин	Форма роботи
<i>Змістовий модуль 1. Організаційні засади, сутність і значення бухгалтерського обліку. Облік основних господарських операцій</i> Тема 1. Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку	5	Вивчення літературних джерел та складання стислого конспекту [1.1, 1.2., 2.1, 4.7 інші]
Тема 2. Облік матеріальних і нематеріальних необоротних активів	20	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту. Тестування по тест-завданням. [1.3, 1.6, 2.4, 3.2, 4.1-4.4, інші]
Тема 3. Облік грошових коштів, кредитних та розрахункових операцій	20	Вивчення додаткових літературних джерел [1.4, 1.5, 2.5, 4.4, 4.7, інші]
Тема 4. Облік витрат на оплату праці і розрахунків з працюючими	10	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту. Тестування по тест-завданням [1.2, 1.5, 2.2, 3.2, 4.5, 4.8 інші]
Тема 5. Облік виробничої діяльності закладів ресторанного господарства	5	Вивчення літературних джерел та складання стислого конспекту [1.1, 1.2., 2.1, 4.7 інші]
<i>Змістовий модуль 2. Порядок обліку результатів діяльності підприємств готельного і ресторанного господарства</i> Тема 1. Види доходів і витрат, визначення фінансового результату	5	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту. Тестування по тест-завданням. [1.3, 1.6, 2.4, 3.2, 4.1-4.4, інші]
Тема 2. Облік собівартості реалізації, доходів і фінансових результатів операційної діяльності закладів ресторанного господарства	20	Вивчення додаткових літературних джерел [1.4, 1.5, 2.5, 4.4, 4.7, інші]
Тема 3. Фінансова звітність закладів ресторанного господарства	5	Вивчення літературних джерел та складання стислого конспекту [1.1, 1.2., 2.1, 4.7 інші]
<i>Всього</i>	90	–

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

(денне навчання)

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)		Розподіл балів, %
Поточний контроль зі змістових модулів		
ЗМ 1	Контрольна робота у вигляді тестування	20
ЗМ 2	Контрольна робота у вигляді тестування	20
ЗМ 3	Контрольна робота у вигляді тестування	10
	Оцінювання виконання РГЗ	10
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ		
Залік (тестування)		40
Всього за модулем		100%

(заочне навчання)

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Обсяг у годинах	Розподіл балів, %
1. Поточний контроль: усне опитування студентів на практичних заняттях з тем: – «Облік грошових коштів, розрахункових та кредитних операцій. Облік розрахунків з постачальниками та покупцями. Облік валютних операцій», – «Облік оплати праці та розрахунків з персоналом. Облік витрат на оплату праці»	20 хвилин	30
– «Розрахунки з бюджетом по податках та обов'язкових платежах. Облік розрахунків із бюджетом. Організація обліку та звітності, розрахунків із бюджетом із податку на додану вартість, із податку на прибуток, із прибуткового податку, з інших податків і платежів»	30 хвилин	
2. Захист контрольної роботи (РГЗ) з курсу у відповідності з завданням	20 хвилин	
Підсумковий контроль – залік у вигляді письмового тестування	15 хвилин	30
	45 хвилин	40
<i>Всього</i>		100%

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

% набраних балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1	2	3
Більше 90 ÷ 100 включно	відмінно	A
Більше 80 ÷ 90 включно	добре	B
Більше 70 ÷ 80 включно		C
Більше 60 ÷ 70 включно	задовільно	D
Більше 50 ÷ 60 включно		E

1	2	3
Більше 25 ÷ 50 включно	незадовільно з можливістю повторного складання	<i>FX</i>
Від 0 до 25 включно	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	<i>F</i>

2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси		Денна форма навчання-ЗМ, де застосовується	Заочна форма навчання-тема, де застосовується
1	2	3	4
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)			
1.1	Балченко З.А. Бухгалтерський облік в туризмі і готелях України: Навчальний посібник Київського університету туризму, економіки і права (КУТЕП) / З.А. Балченко. – К.: КУТЕП, 2006. – 232с.	ЗМ 1.1, 1.2	2-8
1.2	Куцик П.О. Бухгалтерський облік у торгівлі та ресторанному господарстві: навч. посібник / П.О. Куцик, Л.І. Коваль, Ф.Ф. Макарук. – Львів: «Магнолія 2006», 2010. – 504с.	ЗМ 1.1, 1.2	3, 4, 6
1.3	Озеран В. Бухгалтерський облік у споживчій кооперації: навч. посібник / В. Озеран, П. Куцик, П. Волошин. – Львів: Видав.-во Львівської комерційної академії, 2008. – 660с.	ЗМ 1.1, 1.2	2, 5, 7
1.4	Положення (стандарти) бухгалтерського обліку: коментарі / Ред. Я. Кавторева. – Х.: Фактор, 2008. – 1328с.	ЗМ 1.1, 1.2	1-8
1.5	Свідерський Є. І. Бухгалтерський облік у галузях економіки: навч. посібник / Є. І. Свідерський – К.: КНЕУ, 2004. – 233с.	ЗМ 1.1, 1.2	3, 6, 8
1.6	Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / В.Г. Швець. – К.: Знання, 2004. – 447с.	ЗМ 1.1, 1.2	1-8
2. Додаткові джерела			
2.1	Грачёва Р.Е. Энциклопедия бухгалтерского учёта / Р.Е. Грачёва. – К.: Галицкие Контракты, 2004. – 832с.	ЗМ 1.1, 1.2	1-6
2.2	Зубілевич С.Я. Посібник з бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності підприємствами України (За національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку): посібник / С.Я. Зубілевич, І.Ю. Кравченко, О.О. Прокопенко, Д.Г. Школьніков, Н.С. Юревич. – 3 вид., перероб. та доп. – Київ, 2002. – 500с.	ЗМ 1.1, 1.2	1-8
2.3	Сердюк В.Н. Бухгалтерский учет: учебное пособие / В.Н. Сердюк. – 7-е изд., изм. и доп. – Донецк: Норд-ПРЕСС, 2006. – 490с.	ЗМ 1.1, 1.2	3, 4, 7
2.4	Сопко В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посібник / В.В. Сопко. – К.: КНЕУ, 2006. – 526с.	ЗМ 1.1, 1.2	1-8

1	2	3	4
3. Методичне забезпечення			
3.1	Місюров А.В. Програма курсу та методичні вказівки до контрольної роботи з дисципліни «Теорія бухгалтерського обліку» (для студентів 3 - 4 курсів заочної форми навчання економічних спеціальностей).– Харків: ХДАМГ,2002. – 20с.	ЗМ 1.2	1-7
3.2	Сіробаба Л.А. Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в підприємствах туристичної індустрії» для студентів 3 курсу денної форми навчання напрямів підготовки 0504 – «Туризм» (6.020107 «Туризм», 6.140101 «Готельно-ресторанна справа». – Харків: ХНАМГ, 2009.– 16с.	ЗМ 1.1, 1.2	1-8
4. Інтернет адреси			
4.1	Сайт журналу «Баланс» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http:// www.balance.dp.ua	ЗМ 1.1, 1.2	1-7
4.2	Сайт журналу «Бухгалтер» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.buhgalter.kharkov.com	ЗМ 1.1, 1.2	4, 5, 6
4.3	Сайт журналу «Вісник податкової служби України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.visnuk.com.ua	ЗМ 1.1, 1.2	1, 2
4.4	Сайт газети «Все про бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.voby.com.ua	ЗМ 1.1, 1.2	1-7
4.5	Сайт журналу «Головбух» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.glavbuh.com.ua	ЗМ 1.1, 1.2	6, 7
4.6	Сайт журналу «Дебет-Кредит» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dtk.com.ua	ЗМ 1.1, 1.2	4
4.7	Сайт журналу «Податки і бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.factor.kharkov.com	ЗМ 1.1, 1.2	1-7
4.8	Сайт газети «Урядовий кур'єр» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukcc.com.kiev.ua	ЗМ 1.1, 1.2	2, 3

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

СВІТЛИЧНА Вікторія Юріївна

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни
«Бухгалтерський облік» (для студентів 3 курсу денної та заочної форм
навчання напряму підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа»)

Комп'ютерний набір *В.Ю. Світлична*

Комп'ютерна верстка: *І.О. Храпко*

План 2011, поз. 368 Р

Підп. до друку 17.03.2011 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60x84 1/16

Ум. друк. арк. 1,2

Зам. № 7060

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001